

Sygn. akt VI GC 976/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 lutego 2018 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2018 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. K.**

przeciwko **C. D. i W. K. (1)**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych C. D. i W. K. (1) na rzecz powoda K. K. solidarnie kwotę 4 199,55 złotych (cztery tysiące sto dziewięćdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 2 598,36 złotych za okres od dnia 23 lipca 2016 roku do dnia zapłaty,
- 1 601,16 złotych za okres od dnia 04 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanych C. D. i W. K. (1) na rzecz powoda K. K. solidarnie kwotę 1 270,53 złotych (jeden tysiąc dwieście siedemdziesiąt złotych pięćdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 976/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 sierpnia 2016 roku złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód K. K. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych C. D. i W. K. (1) kwoty 4 199,55 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot: 2 598,36 złotych za okres od dnia 23 lipca 2016 roku do dnia zapłaty i 1 601,16 złotych za okres od dnia 04 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż świadczył na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., w której od 2014 roku pozwani pełnili funkcję członków zarządu, usługi analizy danych. Pomimo upływu terminu płatności wystawionych za te usługi faktur, należności nie zostały zapłacone, w związku z czym powód po skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego uzyskał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy w Gdyni w sprawie o sygn. akt VI GNC 5783/15, w którym nakazano (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zapłacenie kwoty 4 098,36 złotych wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu w kwocie 653,22 złotych. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zapłacił kwotę 1 500 złotych. Powód wskazał, że po uprawomocnieniu się powyższego orzeczenia i nadaniu mu klauzuli wykonalności,

prowadzona była przeciwko spółce egzekucja, która została umorzona postanowieniem z dnia 14 czerwca 2016 roku z powodu jej bezskuteczności.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 02 stycznia 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI N-cc 1474628/16 referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeczności od powyższego nakazu zapłaty pozwani C. D. i W. K. (1) wnieśli o oddalenie powództwa wskazując, że z uwagi na osiągnięty zysk w 2014 roku, brak było podstaw do złożenia wniosku o upadłość spółki w kolejnych miesiącach roku 2015. Pozwani wskazali, że pierwsze problemy z terminową realizacją zobowiązań pojawiły się w kwietniu 2015 roku, wobec czego podjęli działania mające na celu poprawę sytuacji finansowej i spłatę zaległych zobowiązań, w tym m. in. prowadzili negocjacje z inwestorem malezyjskim w przedmiocie nabycia przez niego udziałów i dokapitalizowania spółki, zawarli z właścicielem wynajmowanego lokalu porozumienie przesuujące termin spłaty zaległości czynszowych, podobnie z pożyczkodawcą – A. R. (1), licząc na poprawę finansów spółki po sfinalizowaniu umowy z inwestorem malezyjskim. Mimo podpisania stosownych listów intencyjnych, ostatecznie do zawarcia umowy nabycia udziałów i udzielenia spółce preferencyjnego kredytu nie doszło, wobec czego pozwani niezwłocznie złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., przy czym wniosek ten został prawomocnie oddalony, z uwagi na brak środków wystarczających na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego. Pozwani wskazali przy tym, że Sąd nie wziął pod uwagę wierzytelności w postaci zwrotu nadpłaconego podatku VAT w kwocie 32 000 złotych.

Pozwani C. D. i W. K. (1) podnieśli nadto, że w okresie wcześniejszym niż dzień 12 sierpnia 2015 roku nie występowały przesłanki do ogłoszenia upadłości, że w sytuacji gdy spółka nie posiadała majątku w gotówce, lecz większość środków stanowiły wierzytelności, zasadnym była chęć prowadzenia spraw spółki do czasu uzyskania spłaty jak największej liczby długów, a nadto, że pozwani do dnia 12 sierpnia 2015 roku spłacali niektóre długi. Jednocześnie pozwani podnieśli, że nawet gdyby zgłosili wniosek o upadłość w momencie terminu wymagalności ostatniej faktury, to mając na uwadze stan majątku spółki oraz zobowiązania w stosunku do innych wierzycieli, to i tak nie doszłoby do zaspokojenia powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

C. D. i W. K. (1) są członkami zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. od końca 2014 roku do chwili obecnej.

odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego – k. 216-218 akt, zeznania pozwanego C. D. – protokół skrócony rozprawy z dnia 24 lutego 2018 roku – k. 253-256 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:22:48-01:18:46), zeznania pozwanego W. K. (2) – protokół skrócony rozprawy z dnia 24 lutego 2018 roku – k. 253-256 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:18:46-01:31:00), protokół zgromadzenia wspólników wraz z listą obecności – k. 214-215 akt

K. K. świadczył na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. usługi związane z analizą danych. Z tego tytułu wystawił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. dwie faktury na łączną kwotę 3 690 złotych (z terminami płatności do dnia 06 kwietnia 2015 roku – 1 845 złotych oraz do dnia 05 czerwca 2015 roku – 1 845 złotych).

Faktury te, o numerze 5/3/2015 oraz numerze 2/6/2015, nie zostały zapłacone.

niesporne, a nadto: nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 grudnia 2015 roku w sprawie o sygn. akt VI GNc 5783/15 – k. 67 akt, faktury – k. 120-121 akt

Rachunek zysków i strat roku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. za okres od dnia 01 stycznia 2015 roku do dnia 31 marca 2015 roku wykazał zysk w wysokości 1 071,25 złotych

Rachunek zysków i strat roku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. za okres od dnia 01 stycznia 2015 roku do dnia 31 maja 2015 roku wykazał stratę w wysokości 10 237,86 złotych

Rachunek zysków i strat roku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. za okres od dnia 01 stycznia 2015 roku do dnia 31 lipca 2015 roku wykazał stratę w wysokości 58 082,83 złotych

rachunek zysków i strat – k. 105, 108, 111 akt, bilanse – k. 103-104, 106-107, 109-110 akt, zeznania świadka J. B. – protokół skrócony rozprawy z dnia 24 lutego 2018 roku – k. 253-256 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:02:26-01:18:46)

Od kwietnia 2015 roku sytuacja finansowa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zaczęła się pogarszać, co związane było ze zmniejszonym zainteresowaniem imprezami weekendowymi, które były istotnym źródłem zarobkowania.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zaprzestał w tym okresie regulowania niektórych swoich zobowiązań, m. in. nie regulował czynszu dzierżawy użytkowanego lokalu oraz nie uiszczył należności wobec K. K. wynikającej z faktury numer (...), z terminem płatności do dnia 06 kwietnia 2015 roku.

W związku ze zwłoką w zapłacie czynszu dzierżawy wynajmowanego lokalu za dwa pełne okresy płatności, z dniem 26 maja 2015 roku umowa dzierżawy lokalu została wypowiedziana.

W dniu 02 czerwca 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawarł z O. O. – właścicielem dzierżawionego lokalu, porozumienie, z którego wynikało, że należność z tytułu czynszu w łącznej kwocie 165 908,75 złotych, wynikająca z 6 niezapłaconych faktur, zostanie zapłacona we wskazanych w tym porozumieniu ratach, po czym przesunięto termin płatności III raty z dnia 20 lipca 2015 roku na dzień 12 sierpnia 2015 roku.

W dniu 01 sierpnia 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawarł z A. R. (1) porozumienie w sprawie spłaty udzielonej spółce pożyczki w kwocie 122 600 złotych wyznaczając termin jej zwrotu do dnia 12 sierpnia 2015 roku.

Sytuacja finansowa spółki pogarszała się w miarę upływu czasu, a niezapłacone należności nawarstwiały się. Członkowie zarządu zdecydowali się na poszukiwanie inwestora, który w zamian za nabyte udziały, wniósłby kapitał pozwalający na spłatę zobowiązań i dalsze prowadzenie przez spółkę działalności.

W dniu 07 sierpnia 2015 roku C. D. w imieniu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zawarł z M. B. z siedzibą w Malezji porozumienie w przedmiocie sprzedaży udziałów w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. i udzielenia jej pożyczki.

zeznania pozwanego C. D. – protokół skrócony rozprawy z dnia 24 lutego 2018 roku – k. 253-256 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:22:48-01:18:46), zeznania pozwanego W. K. (2) – protokół skrócony rozprawy z dnia 24 lutego 2018 roku – k. 253-256 akt (zapis obrazu i dźwięku 01:18:46-01:31:00), zeznania świadka J. B. – protokół skrócony rozprawy z dnia 24 lutego 2018 roku – k. 253-256 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:02:26-01:18:46), sprawozdanie bilansowe za okres od dnia 02 czerwca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku – k. 219-223 akt, porozumienie wraz z aneksem – k. 224-226,227 akt, porozumienie – k. 228-229 akt, protokół ustaleń – k. 232-234 akt, wydruk korespondencji e-mail – k. 235-237 akt

W związku z brakiem realizacji porozumienia z inwestorem malezyjskim, pismem z datą w nagłówku „dnia 12 sierpnia 2015 roku” C. D. i W. K. (1) jako członkowie zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości tej spółki. We wniosku wskazano, że od kwietnia 2015 roku spółka popadła w problemy finansowe skutkujące nie regulowaniem terminowo zobowiązań w stosunku do swoich wierzycieli – m. im. dostawców mediów, osób wynajmujących nagłośnienie, pożyczkodawcy A. R. (2), czy z tytułu dzierżawy lokalu. W uzupełnieniu wniosku podano, że opóźnienie w wykonywaniu zobowiązań przekracza trzy miesiące.

Postanowieniem z dnia 19 października 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GU 310/15 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., na podstawie art. 13 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze, tj. wobec braku majątku spółki pozwalającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Jak wskazano w uzasadnieniu tego postanowienia, jedynym majątkiem spółki były środki pieniężne w kwocie około 25 000 złotych, co nie wystarczyłoby na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego.

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XII Gz 685/15 Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił zażalenie od powyższego postanowienia.

wniosek o ogłoszenie upadłości – k. 2-3 akt sprawy o sygn. VI GU 310/15 Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku, uzupełnienie wniosku o ogłoszenie upadłości – k. 30-32 akt sprawy o sygn. VI GU 310/15 Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku, raporty z konta – k. 37-67 akt sprawy o sygn. VI GU 310/15 Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku, deklaracja – k. 96 akt sprawy o sygn. VI GU 310/15 Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku, postanowienie o oddaleniu wniosku o ogłoszeniu upadłości – k. 75-77 akt, postanowienie o oddaleniu zażalenia – k. 111-115 akt sprawy o sygn. VI GU 310/15 Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku

W dniu 11 grudnia 2015 roku referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni w sprawie o sygn. akt VI GNc 5783/15 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na mocy którego zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz powoda K. K. kwotę 4 098,36 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot: 1 845 złotych za okres od dnia 07 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, 163,56 złotych za okres od dnia 08 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, 1 845 złotych za okres od dnia 06 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty, 165,20 złotych za okres od dnia 07 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty i 79,60 złotych za okres od dnia 07 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty, a także kwotę 653,22 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie, po jego uprawomocnieniu się, zostało opatrzone klauzulą wykonalności w dniu 18 lutego 2016 roku, w której przyznano wierzycielowi koszty tego postępowania (o nadanie klauzuli) w kwocie 120 złotych.

nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wraz z klauzulą wykonalności – k. 67 akt

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. uiszczył kwotę 1 500 złotych.

niesporne

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego K. K. wniósł o przeprowadzenie egzekucji z majątku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G..

W dniu 14 czerwca 2016 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gdyni A. R. (3) w sprawie o sygn. akt Km 161/16 umorzył postępowanie egzekucyjne wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec tego dłużnika. Komornik sądowy ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 209,32 złotych i koszty zastępstwa adwokackiego na kwotę 300 złotych.

postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego – k. 68 akt

Pismami z dnia 22 lipca 2016 roku K. K. wezwał C. D. i W. K. (1) do zapłaty kwoty 4 173,72 złotych obejmującej kwotę 2 598,36 złotych tytułem należności głównej zasądzonej od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy w Gdyni z dnia 11 grudnia 2015 roku w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VI GNc 5783/15), kwotę 318,65 złotych tytułem odsetek ustawowych należnych za opóźnienie w płatności należności głównej (obliczonej na dzień 22 lipca 2016 roku), kwotę 653,22 złotych tytułem kosztów procesu, kwotę 183,49 złotych tytułem poniesionych przez wierzyciela kosztów postępowania egzekucyjnego, kwotę 300 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa w egzekucji i kwotę 120 złotych tytułem kosztów nadania klauzuli wykonalności.

W odpowiedzi na wezwanie C. D. i W. K. (1) wskazali, że z dniem 12 sierpnia 2015 roku złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. uznając wezwanie za niezasadne w świetle art. 299 k.s.h.

wezwanie do dobrowolnego uregulowania należności – k. 73 akt, pismo – k. 74 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także dowody z powyższych dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których prawdziwość nie była przez nie kwestionowana i które nie budziły wątpliwości Sądu co do swej wiarygodności i autentyczności, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary.

Pozostałe dokumenty nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie wnosiły do sprawy nowych i istotnych okoliczności.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się również na zeznaniach świadka J. B. (wniosek o przesłuchanie pozostałych świadków: V. K. i T. A/L P. S. został cofnięty) oraz na zeznaniach pozwanych: C. D. i W. K. (1).

Odnosząc się do zeznań świadka J. B., Sąd uznał jej zeznania za wiarygodne w tej w części, w jakiej świadek przytaczała wyniki finansowe zawarte w bilansie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. za 2014 rok oraz za pozostałe okresy roku 2015, znajduje to bowiem potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym w postaci tychże bilansów. Natomiast nie mogły być podstawą ustaleń zeznania tego świadka w tej części, w jakiej dokonywała ona interpretacji wyników finansowych spółki wskazując na moment istnienia bądź nieistnienia konieczności złożenia wniosku o upadłość. Sąd miał bowiem na uwadze, że zeznania rzeczoznawców jako świadków w tej części, w której wykorzystując wiadomości specjalne wyrażają swoje opinie nie mogą stanowić dowodu w sprawie, gdyż dowód z zeznań świadków służy ustaleniu faktów, a nie ich ocenie. Świadkowie w swych zeznaniach nie wyrażają opinii, a jeśli to czynią, to zeznania w tej części nie mają wartości dowodowej (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 stycznia 2005 roku, sygn. akt I CK 410/04).

Zeznania pozwanego C. D. Sąd uznał za wiarygodne w zakresie, w jakim pozwany wskazywał na podejmowane przez niego czynności związane z poszukiwaniem inwestora, który dokapitalizowałby spółkę, co pozwoliłoby nie tylko na spłatę zobowiązań, ale także na rozwój dalszej działalności. Jednocześnie za niewiarygodne Sąd uznał jego twierdzenia, że problemy z regulowaniem przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. jej zobowiązań rozpoczęły się w maju 2015 roku, a czynsz najmu w miesiącu kwietniu 2015 roku został zapłacony, przeczy temu bowiem podpisany przez pozwanego wniosek o ogłoszenie upadłości, z którego wynika, że faktura numer (...) z dnia 02 kwietnia 2015 roku (z terminem płatności do dnia 14 kwietnia 2015 roku) została opłacona jedynie częściowo, jak również treść porozumienia zawartego z wynajmującym z dnia 02 czerwca 2015 roku, z którego wynika, że wobec tego wierzyciela spółka miała również inne – co najmniej trzy wcześniejsze nie uregulowane należności wynikające z faktury numer (...) roku.

Odnosząc się do zeznań pozwanego W. K. (1), Sąd uznał je za wiarygodne w zakresie, w jakim pozwany potwierdził, że w kwietniu spółka nie miała uregulowanych wszystkich swoich zobowiązań wobec kontrahentów, że nie posiadała majątku, mając jednakże na uwadze, że pozwany, choć mimo, że deklarował zainteresowanie sprawami finansowymi spółki, nie posiadał szczegółowej wiedzy zeznając w tym przedmiocie lakonicznie. Za niewiarygodne Sąd uznał jego zeznania odnośnie otrzymania przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. wierzyciela z tytułu nadpłaconego podatku VAT w kwocie około 300 000 złotych, okoliczność ta nie znajduje żadnego potwierdzenia w przedstawionych dowodach.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 24 stycznia 2018 roku Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda, który mimo prawidłowego wezwania, nie stawił się bez usprawiedliwienia na rozprawę.

Jakkolwiek uznając zeznania świadka J. B. oraz pozwanych za wiarygodne w powyżej wskazanym zakresie, Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 24 maja 2014 roku (sygn. akt I ACa 1537/13), że sytuacja finansowa spółki winna być wykazana przede wszystkim dokumentami finansowymi, a nie zeznaniami świadków, czy stron.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód K. K. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych C. D. i W. K. (1) kwoty 4 199,55 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot: 2 598,36 złotych za okres od dnia 23 lipca 2016 roku do dnia zapłaty i 1 601,16 złotych za okres od dnia 04 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, swoje roszczenie wywodząc z treści art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Przepisy kodeksu spółek handlowych poprzez nadanie spółce z ograniczoną odpowiedzialnością osobowości prawnej czynią ją samodzielnym podmiotem praw i obowiązków. Zasadniczo spółka taka sama ponosi pełną odpowiedzialność za zaciągnięte zobowiązania, a gwarancją jej wypłacalności powinien być co najmniej kapitał zakładowy jako element majątku spółki. Zasadę tę przełamuje jednak przepis art. 299 k.s.h., który wprowadza osobistą i solidarną odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania kierowanej przez nich spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie bowiem z obowiązującą w chwili powstania wierzytelności powoda treścią art. 299 § 1 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Cytowany przepis prawa w procesach przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nakłada na powoda obowiązek udowodnienia dwóch przesłanek, a mianowicie: sprawowania przez pozwanego funkcji członka jej zarządu w okresie istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji wierzytelności przysługującej przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do przesłanki udowodnienia faktu sprawowania przez pozwanych C. D. i W. K. (1) funkcji członków zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w okresie powstania i istnienia zobowiązania powoda stwierdzonego nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 grudnia 2015 roku w sprawie o sygn. akt VI GNc 5783/15, to okoliczność ta nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana.

Mając zaś na uwadze drugą z przesłanek, wskazać należy, że ustalenie przewidzianej w art. 298 § 1 k.h. (obecnie art. 299 § 1 k.s.h.) przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 2007 roku, sygn. akt II CSK 417/06, Lex numer 355345). Sposoby ustalenia tej przesłanki odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h. wskazuje doktryna i orzecznictwo wymieniając przykładowo przedstawienie postanowienia o umorzeniu egzekucji z powodu bezskuteczności uzyskane nawet przez innego wierzyciela. Nadto, wierzyciel spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, który dochodzi swojego roszczenia przeciw członkom jej zarządu, nie musi wykazać, iż wyczerpał wszystkie możliwe sposoby egzekucji, wystarczy jeżeli jeden ze sposobów egzekucji okazał się bezskutecznym (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 26 kwietnia 1938 roku, sygn. akt C II 2806/37).

Dla skutecznego zatem podważenia mocy dowodowej wynikającej z postanowienia komornika sądowego, to pozwani musieliby wykazać, że albo w dacie prowadzenia egzekucji komorniczej albo na chwilę wyrokowania istniał majątek dłużnej spółki, z którego powód mógłby zaspokoić swoją wierzytelność. Pozwani okoliczności takiej nie wykazali, w szczególności wskazywana przez nich okoliczność posiadania wierzytelności z tytułu nadpłaconego podatku VAT w kwocie około 300 000 złotych, pozostała gołosłowna i nie znalazła żadnego potwierdzenia w przedstawionych dowodach, podobnie jak okoliczność zwrócenia spółce tej należności przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego oraz jej zajęcie przez komornika sądowego.

Pamiętać przy tym należy, że ocena istnienia majątku spółki, z którego w rozumieniu art. 299 k.s.h. wierzyciel mógłby się zaspokoić, dokonywana jest z punktu widzenia realnego składnika majątkowego umożliwiającego rzeczywiste zaspokojenie strony powodowej, a nie z punktu widzenia składnika bilansowego w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. W świetle bowiem art. 299 k.s.h. majątek spółki nie może być oceniany jedynie w rozumieniu powyższej ustawy, a poszczególne pozycje bilansu powinny być poddane ocenie w świetle wszystkich dowodów zgromadzonych w procesie w kontekście realnych możliwości zaspokojenia wierzyciela w okresie sprawowania przez daną osobę funkcji w zarządzie spółki (tak Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 06 lutego 2015 roku, sygn. akt XII Ga 405/14).

W tej sytuacji uznać należało, że pozwani C. D. i W. K. (1) nie zdołali wykazać, że w czasie postępowania egzekucyjnego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. posiadała majątek o jakiegokolwiek realnej wartości, z którego wierzytelność powoda mogłaby zostać zaspokojona, choćby w części, a więc, że prowadzona przeciwko spółce egzekucja byłaby możliwa w tym sensie, że mogłaby przynieść skutek w postaci rzeczywistego zaspokojenia wierzytelności i uzyskania należności dochodzonej pozwem (tak również Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 24 czerwca 2015 roku, sygn. akt I ACa 887/14).

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, powód K. K. zdołał zaś wykazać, że egzekucja przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. była bezskuteczna. Powód przedłożył bowiem postanowienie komornika sądowego z dnia 14 czerwca 2016 roku wydane w sprawie o sygn. akt Km 161/16 w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko tej spółce wobec bezskuteczności egzekucji, a jednocześnie pozwani nie zdołali obalić domniemania prawdziwości wynikającego z tego postanowienia jako dokumentu urzędowego.

Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 k.s.h., jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody (§ 2). Należy przy tym zauważyć, że przepis art. 299 k.s.h. specyficznie reguluje rozkład ciężaru dowodzenia. Występując z roszczeniem przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wierzyciel musi bowiem jedynie przedstawić dowody potwierdzające istnienie przysługującego mu wobec spółki roszczenia w czasie pełnienia funkcji członka zarządu oraz bezskuteczność egzekucji prowadzonej przeciwko spółce. Wykazanie tych okoliczności stwarza ustawowe domniemanie odpowiedzialności członka zarządu, a zarazem przerzuca na niego ciężar dowodu zaktualizowania się przesłanek egzoneracyjnych zwalniających go z odpowiedzialności, określonych w art. 299 § 2 k.s.h.

W niniejszej sprawie pozwani C. D. i W. K. (1) wskazywali, że nie ponoszą oni odpowiedzialności za niezaspokojone przez spółkę wierzytelności powoda, gdyż do dnia 12 sierpnia 2015 roku nie istniały podstawy do ogłoszenia upadłości, zaś gdy one zaistniały – pozwani złożyli stosowny wniosek, co skutkuje zwolnieniem ich z odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

Jak wynika z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, pismem z datą prezentaty: 2015-08-17 pozwani jako członkowie zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. złożyli wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., a następnie w dniu 19 października 2015 roku postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt VI Gu 310/15 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku na podstawie art. 13 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze, tj. wobec braku majątku spółki pozwalającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego, oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości tego podmiotu wskazując, w uzasadnieniu, że majątek spółki w postaci jedynie środków pieniężnych w kwocie 25 000 złotych nie wystarczał na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego.

Niewątpliwie dla zastosowania przesłanki egzoneracyjnej z art. 299 § 2 k.s.h., a w konsekwencji uwolnienia się członka zarządu spółki od odpowiedzialności za jej zobowiązania, konieczne jest złożenie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Nie wystarczy więc samo złożenie takiego wniosku (o ogłoszenie upadłości), konieczne

jest wykazanie przez pozwanego członka zarządu, że uczynił to we właściwym czasie. Wskazać przy tym należy, że z uregulowań zawartych w art. 21 ust. 1 w zw. z art. 10 i art. 11 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (tekst jednolity: 2016, poz. 2171 ze zmianami) – w brzmieniu tych przepisów obowiązujących przez dniem 01 stycznia 2016 roku, jednoznacznie wynika termin, w jakim członkowie zarządu mają obowiązek zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Mianowicie powinni to uczynić nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. Podstawą ogłoszenia upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest zaś niewypłacalność, która zachodzi, gdy spółka nie wykonuje swoich wymaganych zobowiązań pieniężnych albo gdy zobowiązania spółki przekroczą wartość jej majątku, niezależnie od tego, czy na bieżąco wykonuje ona swoje zobowiązania.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela przy tym pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 grudnia 2000 roku (sygn. akt I ACa 620/00, OSA 2002/5/33), gdzie wskazano, że „czas właściwy” do zgłoszenia upadłości, o jakim mowa w art. 298 § 2 k.h. (obecnie art. 299 § 2 k.s.h), to czas w jakim zarząd spółki nie będący w stanie zrealizować zobowiązań względem wszystkich jej wierzycieli, winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, aby w ten sposób chronić zagrożone interesy wszystkich wierzycieli, którzy po ogłoszeniu upadłości mogą liczyć na równomierne zaspokojenie. Jeżeli zatem członek zarządu spółki zgłasza wniosek o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie, to oznacza, że uczynił ze swej strony wszystko, by nie dopuścić do zaspokajania niektórych wierzycieli ze szkodą dla innych. Właściwy czas na zgłoszenie wniosku o upadłość to więc moment, gdy członek zarządu wie albo przy dołożeniu należytej staranności powinien wiedzieć, że spółka nie jest już w stanie zaspokoić w całości wszystkich wierzycieli, ale w części ma jeszcze takie możliwości, a zatem nie jest jeszcze bankrutem niezdolnym do poniesienia nawet kosztów postępowania upadłościowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 grudnia 2007 roku, sygn. akt I CSK 313/07, Lex numer 479340).

Tymczasem w niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, iż zgłoszony przez pozwanych wniosek o ogłoszenie upadłości był, wobec jego oddalenia ze wskazanych powyżej przyczyn, wnioskiem spóźnionym. Jednocześnie ustalenie czasu właściwego do złożenia tego wniosku wymagało wiadomości specjalnych zastrzeżonych dla biegłego sądowego z dziedziny księgowości i rachunkowości, który dokonuje nie tylko prostego porównania składników bilansu, ale również bada wskaźniki płynności finansowej i dokonuje oceny struktury należności i zobowiązań, co ma przecież także znaczenie dla oceny sytuacji finansowej spółki. Pozwani jednakże, reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika, nie przejawili w tym zakresie inicjatywy dowodowej.

Jednocześnie Sąd zważył, że sami pozwani przyznawali, że od kwietnia 2015 roku mieli problem z regulowaniem zobowiązań i to nie tylko wobec powoda, że nie byli w stanie z uzyskanych dochodów pokrywać należności związanych z czynszem dzierżawy lokalu i że w kolejnych miesiącach stan ten narastał i dotyczył także innych wierzycieli. Jednocześnie z zeznań pozwanych wynikało, że zdawali sobie sprawę z pogarszającej się sytuacji finansowej spółki, czego wyrazem były prowadzone przez nich działania mające na celu pozyskanie inwestora, co pozwolić miało na spłatę zobowiązań i dalsze prowadzenie działalności, a które to działania ostatecznie zakończyły się fiaskiem.

W ocenie Sądu jednakże fakt podejmowania przez pozwanych działań zmierzających do ratowania kondycji finansowej spółki nie może przesądzać o braku winy pozwanych w złożeniu wniosku we właściwym czasie, członek zarządu ponosi ryzyko dokonanej przez siebie błędnej oceny sytuacji makroekonomicznej, celowości i racjonalności gospodarczej określonych decyzji, obranych przez spółkę zasad współpracy, jak również ryzyko błędów strategii obranej jako zasadna, w ocenie spółki, metoda rozwiązania problemów związanych z prowadzeniem jej przedsiębiorstwa. W tej sytuacji motyw, którymi kierował się członek zarządu rezygnując ze złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości reprezentowanej przez niego spółki we właściwym czasie, pozostają indyferentne przy ocenie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej (tak również Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 07 sierpnia 2013 roku, sygn. akt ACa 778/13).

Nie budzi też wątpliwości, na co wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 14 lipca 2016 roku (sygn. akt I ACa 812/15), że to na członku zarządu spółki spoczywa ciężar wykazania, że:

1. złożył wniosek we właściwym czasie – czego pozwani nie wykazali, tym bardziej wobec oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku środków na pokrycie nawet kosztów postępowania upadłościowego,
2. nieistnienia podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie pełnienia przez pozwanych funkcji członków zarządu – niewątpliwie wobec niekwestionowanej przez pozwanych okoliczności zaprzestania regulowania zobowiązań spółki (co najmniej dwóch – wobec powoda i wobec właściciela dzierżawionego lokalu, a z wniosku o ogłoszenie upadłości wynika, że także wobec innych kontrahentów i zaległości te przekraczały 3 miesiące), co było stanem istniejącym co najmniej od kwietnia 2015 roku i dotyczącym kilku wierzycieli, a także pogłębiającym się, nie budzi wątpliwości, iż nastąpił stan niewypłacalności w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (tekst jednolity: 2016, poz. 2171 ze zmianami), tym bardziej, że spółka nie dysponowała żadnym majątkiem,
3. brak jest zawinienia w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości – jak już wskazano powyżej, to pozwanych obciąża ryzyko narażenia się na odpowiedzialność z art. 299 k.sh. w razie fiaska podjętych działań związanych z poszukiwaniem inwestora, w sytuacji posiadania świadomości niewypłacalności spółki i pogłębiania się tego stanu,
4. powód nie uzyskałby w postępowaniu upadłościowym, choćby zostało ono wszczęte we właściwym czasie, zaspokojenia swojej należności z powodu braku wystarczającego majątku spółki.

Odnosząc się do tej ostatniej okoliczności (punkt 4) także podnoszonej przez pozwanych, to wskazać należy, że skuteczne powołanie się przez członka zarządu na przesłankę nieistnienia szkody wymaga wykazania, że stopień zaspokojenia wierzyciela byłby identyczny także w sytuacji zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Ciężar dowodu, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości potencjał majątkowy (możliwość zaspokojenia) nie zmniejszył się lub też zmniejszył się tylko w określonym zakresie spoczywa, podobnie jak w odniesieniu do pozostałych przesłanek określonych w art. 299 § 2 k.sh. na dłużniku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 roku, sygn. akt II CSK 390/11). Możliwość zaspokojenia się wierzyciela w sytuacji niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki musi zatem przedstawiać się tak, jakby wniosek zgłoszono we właściwym terminie i postępowanie zostało wszczęte (Tomasz Szanciłło, glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2003 roku, sygn. akt III CZP 75/03). Ustalenie tej okoliczności wymaga także wiadomości specjalnych, przy czym pozwani nie wnosili o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego. Dla ustalenia bowiem przedmiotowej okoliczności konieczne jest, ustalenie, jaki był właściwy czas do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i w jakim zakresie wówczas wierzyciel – powód K. K. mógłby uzyskać zaspokojenie swoich wierzytelności, nie jest bowiem przecież wykluczone, że w owym „właściwym czasie” gdyby wniosek został złożony, nie zostałby on oddalony z powodu braku środków na prowadzenie postępowania upadłościowego, zaś posiadany wówczas majątek, w tym wskazywana przez pozwanych zwrócona nadpłata podatku VAT, pozwalałaby na zaspokojenie w jakiejś części wszystkich wierzycieli, w tym powoda K. K..

Podkreślić przy tym należy, że specyfika odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przejawia się w tym, że wierzyciel, który nie wyegzekwował swej należności wobec spółki, nie musi dowodzić wysokości doznanej wskutek tego szkody. Wystarczy, że przedłoży tytuł egzekucyjny stwierdzający zobowiązanie spółki istniejące w czasie piastowania przez określoną osobę funkcji członka zarządu i udowodni, iż egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Jeżeli członek zarządu nie udowodni, że szkoda wierzyciela była niższa od niewyegzekwowanego od spółki zobowiązania, to poniesie wobec wierzyciela odpowiedzialność do wysokości tego zobowiązania. Z omawianej regulacji wynika więc na rzecz wierzyciela domniemanie szkody w wysokości niewyegzekwowanego wobec spółki zobowiązania.

Domniemany w świetle tej regulacji jest także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub podania o wszczęcie postępowania układowego oraz zawinienie przez niego niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i nieszczęścia postępowania układowego. Taki rozkład ciężaru dowodu wskazanych okoliczności jest uzasadniony tym, że wierzyciele na ogół nie znają stanu interesów spółki, wiedzy w tym zakresie można natomiast wymagać od członków zarządu. Mimo

wspomnianej specyfiki tej odpowiedzialności odszkodowawczej należy przyjąć, że odpowiedzialność z art. 299 k.s.h. jest sankcją za kierowanie przez zarząd sprawami spółki w sposób niekorzystny dla wierzycieli, który doprowadził do bezskuteczności egzekucji jej zobowiązań. Ostatecznym zaś przejawem tego nieprawidłowego, naganego postępowania zarządu jest zaniechanie złożenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęcia postępowania układowego (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2008 roku, sygn. akt IV CSK 430/07, Lex numer 487532).

W ocenie Sądu zatem powód K. K. wykazał przesłanki odpowiedzialności pozwanych C. D. i W. K. (1) wynikające z treści art. 299 k.s.h, a jednocześnie zaś pozwani nie zdołali wykazać przesłanek egzoneracyjnych uwalniających ich od tej odpowiedzialności.

Mając na uwadze powyższe rozważania i uznając powództwo za zasadne Sąd na podstawie art. 299 k.s.h. w zw. z art. 481 k.c. zasądził od pozwanych C. D. i W. K. (1) solidarnie na rzecz powoda K. K. kwotę 4 199,55 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot: 2 598,36 złotych za okres od dnia 23 lipca 2016 roku do dnia zapłaty i 1 601,16 złotych za okres od dnia 04 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i zasądził od pozwanych C. D. i W. K. (1) solidarnie na rzecz powoda K. K. kwotę 1 270,53 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składają się kwoty: 53 złotych tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu, 1 200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zmianami, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 27 października 2016 roku), 17 złotych tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 0,53 złotych tytułem zwrotu prowizji za uiszczenie opłaty sądowej w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 17 lutego 2018 roku